

Dr. Gizem Şimşek Kaya

EVİL Mİ VAHŞİ Mİ? KORKU SİNEMASINDA HAYVANLAR!

“..sorulması gereken soru ise hayvanlar mı daha evildir yoksa insanlar mı? İnsanın içindeki potansiyel vahşi, hayvanlardan daha mı evildir yoksa daha mı vahşidir?”

İnsanlar ilk ortaya çıktıklarında avcılık, balıkçılık ve toplayıcılıkla hayatlarını idame ettirmiş, daha sonra bitki ve hayvanların evcilleştirilmesiyle yerleşik hayat düzenine geçmiştir. İnsanoğlu tarih sahnesine çıktığı andan itibaren kimi zaman dost kimi zamansa düşman olarak algıladığı hayvanlarla etkileşim hâlinde bulunmuştur. Etimologlara göre hayvanların evcilleştirilmesi köpek, domuz, keçi, inek, koyun, kedi, at, eşek, deve olarak ilerlemiştir. İlk olarak Doğu’da başlayan evcilleştirmeler ticaret, savaşlar gibi unsurlar üzerinden zamanla Batı’ya ilerlemiştir.

Sinema insanı ve toplumu yansıtan bir sanat dalı olduğundan, insanla birlikte hayvanlar da sinemada sıklıkla yer almıştır. Bazı filmlerde hayvanların kendi doğalarında var olan saldırganlıklarından yola çıkmış; bazılarında ise filmin atmosferinin gerilimini arttırmak amacıyla hayvanlar yan öğe olarak kullanılmıştır. Ana unsur ya da yan unsur, her koşulda ana eksenine insanı alan sinema, hayvanları da bir şekilde içerisine dâhil etmiştir. The Naked Jungle (1954), Frogs (1972), Kingdom of the Spiders (1977), Piranha (1978), The Swarm (1978), Arachnophobia (1990) gibi filmlerde karnıcılar, örümcekler, piranhalar ya da anlar kendi boyutlarında kalmakla beraber saldırgan ve öldürücü nitelikleriyle öne çıkarak bir grup insana ya da bir kasaba halkına dehşeti yaşatmıştır. Nadir de olsa Piranha 3D (2010) gibi yeryüzü hareketlerinin ortaya çıkardığı prehistorik hayvanlar da bulunmaktadır. Hayvanların sinemadaki yolculuğunu belirli kategoriler üzerinden incelemek mümkündür. Gelin, beyaz perdeye yansıtıldıklarında çoğu zaman o kadar da “tatlı” olmayan dostlarımızı bu bağlamda göz atalım.

Mutasyon Geçirenler

Devlete ya da askeriye ait gizli bir deneyin tersine dönmesi, bazense bireysel bir bilim adamı çalışması; tanrıçılık oyununun hüsrana sonlanmasına neden olmuştur. Ters giden bilimsel araştırmalar, nükleer patlamalar ya da radyoaktif atıkların sebep olduğu bu mutasyonlar sonucu değişen canlıların insanlara yaşattığı terör, mutasyon filmlerinin ortak konusunu oluşturmaktadır. Deneyler sonucu değişen canlılara Deep Blue Sea (1999), Piranha (1978); radyoaktif maddelerin neden olduğu hayvan ve böcek mutasyonlarına ise Alligator (1980), Ticks (1997), Bats (1999), The Hive (2008), Zombeavers (2014) filmleri örnek verilebilir.

Kimyasal Atıklardan Etkilenenler

Kimyasal atıklardan, toksik maddelerden ya da nükleer patlama gibi unsurlardan etkilenen hayvanlar Frogs (1972), Squirm (1976) benzeri filmlerde kendi boyutlarında ancak ölümcül olarak ele alındıkları gibi; The Beast From 20.000 Fathoms (1953), Them! (1954), The Food Of Gods (1976), Empire Of The Ants (1977), Killer Crocodile (1989), Eight Legged Freaks (2002) filmlerine benzer yapımlarda da devleşerek insan ırkına terörü yaşatabilmektedir.

Hayvanlaşan İnsanlar

Yaptıkları deneyler sonucu timsaha dönüşen doktorları The Alligator People (1959); yanlış bir deney sonucu sineğe dönüşen bir bilim adamını The Fly (1986); yan insan yan kobraya dönüşen bir bilim adamı asistanını Ssssss (1973); yarası tarafından ısırılması sonucu yarasaya dönüşen doktoru The Bat People (1974);

bir bilim adamının deneyleri sonucu sivrisineğe dönüşen suçluyu Mosquito Man (2005) filmleri sinemaya taşımıştır. Efsane veya mitlerden beslenerek gelen ve genellikle bir soyun ya da ailenin laneti olarak görülen kurt ya da kedi gibi hayvanlara dönüşebilme dair The Wolf Man (1941), Cat People (1944); H.G. Wells’in Dr. Moreau’nun Adası adlı romanından uyarlanan Island of Lost Souls (1932) ve The Twilight People (1972) gibi filmlerde görülen insan - hayvan mutasyonları da sinemada karşımıza çıkmıştır.

İnsanlaşan Hayvanlar

Bir deniz canlısının yediği yemekler sonrasında mutasyona uğrayıp etrafa dehşet saçtığı The Monster of Piedras Blancas (1959); mutasyon geçiren bir balığın insanlara saldırdığı The Beach Girls and the Monster (1965) gibi filmler bulunmaktadır. Dönüşüm geçirmeksizin insan benzeri hâlde olan ancak birileri tarafından bulunarak ortaya çıkan ve sonrasında dehşet saçan yaratıklara da beyazperdede rastlıyoruz. Prehistorik dönemden kalma insana benzer bir yaratığın bulunduğu Creature From the Black Lagoon (1954); arkeologların yer altında yaşadığını keşfettiği insan benzeri yaratıkların bulunduğu The Mole People (1956); altı kadının girdikleri bir mağarada denk geldikleri insan eti yiyen insanların bulunduğu The Descent (2009) filmleri bunlara örnek gösterilebilir.

Saldırganlaşanlar

Kuduz nedeniyle saldırganlaşan köpek The Pack (1977) ve Cujo (1983); sebepsiz yere saldırganlaşan kuşlar The Birds (1963); kraliçe annin savaş çağrısına benzer bir frekans sesi nedeniyle saldırganlaşan anılar The Swarm (1978), yaşam alanına girilmesi nedeniyle öfkelenen ayı Grizzly (1976); derin suların sığ sulara geçerek ortalığı kan denizine çeviren köpekbalığı Jaws (1975); ozon tabakasının tükenmesi ya da incilmesi nedeniyle deliren hayvanlar Day of the Animals (1977); Amazon bölgesindeki bir insan grubuna tehdit oluşturan yılan Anaconda (1997); göl kıyısındaki kasabada ortaya çıkarak dehşet saçan timsah Lake Placid (1999); açık denizde mahsur kalan insanlara saldıran köpekbalığı Open Water (2003); bir uçaktaki insanlara saldıran yılanlar Snakes on a Plane (2006); uçağı düşen işçilere saldıran kurtlar The

Grey (2011) ile sinema perdesinde saldırganlaşarak izleyicilere korku saçmıştır.

Varlığıyla Tedirgin Edenler

Korku filmlerinde köpek havlaması, kurt uluması, karga sesleri sıklıkla gerilimi artırma amaçlı olarak kullanılmaktadır. The Crow (1994) filmindeyse iki dünya arasındaki bağlantıyı sağlayan bir imge olarak karga kullanılmıştır. Bununla birlikte temeline hayvanları alması da The Omen (1976)’da olduğu gibi şeytana beklilik yapan köpekler ya da Gerald’s Game (2017)’de olduğu gibi yalnızca aç durumda olan bir köpek korkutucu ya da gerilimi arttırıcı konumlandırılmaları kullanılmıştır. Öldükten sonra Kızilderili mezarlığına gömülmesi sonrasında dinlenerek saldırgan ve kötücül olarak dönen kedi ise Pet Sematary (1989) de karşımıza çıkmıştır.

Sadık ve Evcil (mi acaba?)

Yaşadığımız kentlerden köylere değin, hayvan ya da böcek gibi canlılardan ayrılabildiğimiz herhangi bir alan yoktur. Yazın bahçe katında yaşıyorsanız evimizin içinde gezinen karnıcılar ya da örümcekler; yolda yürürken karşımıza çıkan kedi, köpek ya da kuşlar; tatildeyken denize girdiğimizde etrafımızda yüzmekte olan balıklar her daim bizimledir. Dolayısıyla sinemada da insanların hayvan ya da böceklerden bağımsız olamayacağı aşikârdır. Sık karşılaştığımız canlıları, bu bağlamda sinemada korku ya da gerilim unsuru olarak görmemiz doğaldır. En karanlık korkularımız her daim yanı başımızda bulunan bu canlıların bize saldırmasıdır. Ancak unutulmamalıdır ki doğadaki hiçbir hayvan sebepsiz yere saldırganlık göstermez. Bu bağlamda halen doğanın en vahşi hayvanı insandır. Tüm bunlardan yola çıkılarak sorulması gereken soru ise hayvanlar mı daha evildir yoksa insanlar mı? İnsanın içindeki potansiyel vahşi, hayvanlardan daha mı evildir yoksa daha mı vahşidir?

Kaynakça
Baskıcı, Murat. “Evcilleştirme Tarihine Kısa Bir Bakış”. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi (73-94). Sayı:1-4, Cilt: 53, 1998.
Land, John. Monster In The Movies. New York: Dorling Kindersley, 2011.
Sezer, Tuğrul. Korku Sineması Ansiklopedisi. İstanbul: Cinius Yayınları, 2015. <https://www.imdb.com>